

O I S O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Rok nám tak trochu proklouzl mezi prsty, a aby nám to nebylo líto, přichází onen tajemný čas adventu. Očekávání příchodu něčeho. Každopádně dorazí vánoce a ty bývají multiprožitkové. Od všeho trochu. Stres, shon a přejídání se snažte dávkovat střídavě a o to víc si užijete jejich podstatu. Ať už tu ryze křesťanskou či klasickou rodinnou. A ta je skutečným smyslem vánoc. Bude-li kapr letos malý, řízky chybět a salát lehce přesolený, věřte, to se přežije a rychle zapomene. Podstatné je, aby oči vašich drahých zářily spokojeností a lidé k sobě měli aspoň teď blízko. Dopřejte si i vy ten luxus zastavit se a zavzpomínat na své dětství a vůbec vánoční cestu životem. Ozdobte svůj příbytek a vánoce si letos užijte.

Motto

Když osud otvírá jednu bránu, druhou zároveň zavírá.

Z citátů, reklam, inzerátů a...

- „Hlupáci dělají stále stejné hlouposti, ti šikovnější pořád nové“.
- „Ovci můžeš stříhat mnoho let, ale kůži z ní stáhneš jen jednou“.
- „Stárnutí nezpůsobuje věk, ale opouštění ideálů“.
- „Štěstí, které třeba bránit, není už vlastně štěstím“.
- „Nejlepší zbraní ženy je mužská fantazie“.
- „S pravdou je to jako se ženou. Všichni s ní flirtují, ale málo kdo ji chce mít na krku celý život“.
- „Nikdy nepřekonáš oceán, když se budeš bát, že ztratíš břeh z dohledu.“ *Kryštof Kolumbus*

Víte, že?

- Teď se skloňuje ebola. Pro srovnání: malárie zabije denně asi 3 200 lidí a průjemová onemocnění každý den ještě o 800 lidí více. Fatální následky eboly bledly dokonce i před počtem obětí jedovatých hadů. Na uštknutí ročně zemře na celém světě asi 55 000 lidí.
- Rekordní seskok z výšky Felixe Baumgartnere z roce 2012 byl překonán. Viceprezident společnosti Google Alan Eustace (57) skočil ve speciálním skafandru z rekordní výšky 41 419 metrů, do níž ho vynesl balon plněný heliem. Volným pádem pak Eustace urazil rekordních 37 617 metrů a dosáhl také rekordní rychlosti 1 321 kilometrů za hodinu. Překonal tak rychlost zvuku. Sám na rozdíl od ostatních nadzvukový třesk neslyšel. Je to ještě sport nebo už diagnóza?
- Po více než 100 letech se vlci v Čechách už i rozmnožují. Jsou to totiž užitečná zvířata pro ozdravení lesa a svou literární pověst získali neprávem. Mám je u Doks, v Bezkydech a také snad v Brdech.
<http://www.scienceworld.cz/aktuality/po-vice->

[nez-100-letech-se-vlci-v-cechach-uz-i-rozmnozují/](http://www.scienceworld.cz/clovek/prisolte-si-elektrosokem/)

- Nesmíte ze zdravotních důvodů sůl, cukr či koření? Nevadí, lžíce posetá elektrodami vám pocit této chuti vykouzlí a potravu ochutí. <http://www.scienceworld.cz/clovek/prisolte-si-elektrosokem/>
- Kolik rozlišujeme vlastně chutí? Sladkou, hořkou, kyselou a slanou zná asi každý. Ale ona existuje ještě chuť tuku a chuť umami (masová, přirovnávaná k chuti glutamátu).

Paralela

Dnešní hrátky kolem islámu a filosofické diskuse kolem multikulti vytvářejí jistou paralelu s třicátými lety minulého století, kdy narůstalo nebezpečí nacizmu. V Evropě se konečně po válce a krizi zase začínalo žít lépe a tak lidé a politici bagatelizovali nebezpečí totálního nacionálního socializmu. A přitom signálů bylo už tehdy dost. Represe Židů, brutální čistky a expanzionistické plány na nastolení germánské nadvlády. Většina politických proudů na západě však říkala „ono to nebude tak zlé, Němci jsou přece vzdělaný a inteligentní národ, ti by se nedali zglajchšaltovat. Hitler nakonec bude muset zmírnit svůj postoj. Přece teď neopustíme rodiny a nepůjdeme s ním do války“. Nešli, když byl ještě slabý a tak museli jít, když byl na vrcholu moci.

Současný islám, přesněji řečeno jeho extrémistické složky, také vysílají jasné signály a to jak svou teroristickou činností, tak i neskrývanými plány na celosvětové vítězství islámu. Prosazují se stále více jak v západních muslimských menšinách, tak i v některých islámských státech. Největším problémem je momentálně tzv. Islámský stát v Iráku a Levantě. Ti dokumentují názorně, jak by taková nadvláda islámu vypadala. Vraždy západních rukojmích na internetu, nucené konvertování poražených k islámu nebo smrt, sexuální zotročování žen. Důsledné uplatňování šariji, která snad mohla mít nějaké opodstatnění před více, než tisíci lety.

A co dělá naše kultura? Svou naivní podporou arabského jara jsme destabilizovali několik diktátorských režimů, které zajišťovaly rovnováhu a status quo. Zase říkáme, všichni muslimové nejsou přece špatní, oni by nešli proti nám. Domluvíme se s nimi. Jenomže nové generace původních přistěhovalců se radikalizují a říkají si, proč se má tak dekadentní a plytká kultura tak dobře a my ne? To Alláh přece nedopustí. A asimilovaná a poklidná většina muslimů mlčí a sama se bojí. Konec konců relativně malá část zfanatizovaných nacistů či komunistů také držela v šachu celý národ. Ono to ještě nějaký čas vydrží, dokud máme převahu. Ale až se to postupně vyrovná, pak se problém projeví plnou silou a bude o to horší. Komunisté také šířili celosvětovou revoluci, dokud mohli a ani islám nepřestane. To prostě vyplývá z povahy věci. Není to o nějaké racionální diskusi, zvážení priorit a dosažení kompromisu. Ti, co zneužívají korán, neznají slovo kompromis nebo ústup. Buď vše, nebo smrt a posmrtný život v Alláhově ráji.

Evropa se prostě nepoučí. Je mnohem snadnější problém relativizovat, než nějak řešit. Takže nějaký čas ještě můžeme filosofovat ve svém konzumním pohodlí, ale náš čas se krátí a Damoklův meč visí na stále tenčí niti. Blízko je doba, kdy už budeme muset zaujmout nějaké stanovisko. Tedy pokud nejsme už tak z pohodlnosti a vyprázdnění, že ani nechceme bojovat o své přežití. Najde se ještě nějaký Winston Churchill nebo jsou kolem nás už jen samí Chamberlainové?

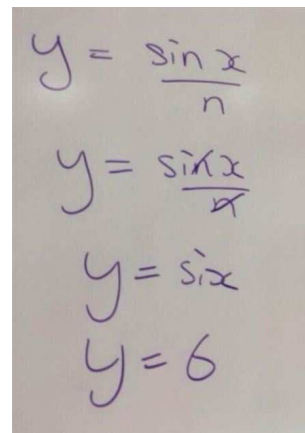
Božský algoritmus

Jako *božský algoritmus* se u kombinatorických hlavolamů označuje taková posloupnost tahů, která je stejně dlouhá, jako v případě, že by rozmíchaný

hlavolam skládal vševědoucí bůh. Nejmenší možný počet tahů se nazývá božské číslo a u Rubikovy kostky 3x3x3 např. činí 20. To znamená, že jakkoliv rozházená kostka může být srovnána nejvýše dvaceti tahy. U některých hlavolamů je božské číslo známé, ale u jiných se ho nedaří najít. Obvykle jsou k tomu třeba superpočítače a vyšší matematika. Starý hlavolam 15-tka má božské číslo 80, Božský algoritmus souvisí i s praktickými úlohami, třeba jak nejušpurněji zkomprimovat text či obrázek nebo která matematická metoda je nejlepší a už nemůže být překonána. Přesto jsou oblasti, kde budou lidé marně snít o božském algoritmu, třeba při snaze zbohatnout obchodováním na burze. Protože tam, kde hraje roli náhoda nebo svobodná vůle, prudce klesá efektivita rozumu.

Tam, kde je bůh, bývá obvykle i ďábel a proto máme i *ďábelský algoritmus*. Je to taková posloupnost tahů, která navštíví všechny existující stavy hlavolamu. A má-li mít přídomek optimální, tak každý navštíví jen jednou. Počet možných stavů, ďáblov číslo je u malé Rubikovy kostky 2x2x2x mezi 102 060 a 2 886 840 (božské číslo 11). U standardní kostky 3x3x3 je odhad mezi 3,4.10¹⁶ a 4,3.10¹⁹. Takže při jednom tahu za sekundu byste ji skládali „hrubou silou“ minimálně miliardu let. Když si uvědomíte, že rekord jejího složení je těsně pod 6 sekund, tak je třeba smeknout před lidským duchem.

Zajímavá úloha

Tentokrát trochu s nadhledem...bude Silvestr

Jak si ženy vybírají muže

V jednom městě vznikl obchod, ve kterém si může každá žena koupit svého muže. Má šest pater a kvalita nabídky mužů roste s každým patrem. Je v tom ale jeden háček: jakmile již žena vejde na vyšší patro, nemůže už sejít níž, pouze odejít východem bez možnosti návratu. A tak vchází první žena s vážným zájmem o koupi muže.

V prvním patře vidí ceduli: „Tito muži mají práci“. No, to už je něco, můj bývalý ani práci neměl – pomyslela si žena, ale podívám se, co je výš.

Ve druhém patře byl nápis: „Muži zde mají práci a mají rádi děti“ Pěkné, ale podíváme se, co je výš.

Ve třetím patře byla tabulka: „Muži zde mají práci, mají rádi děti a jsou neskutečně pěkní.“ No čím dál tím lépe – pomyslela si – ale výš to už musí být....

Ve čtvrtém patře si mohla přečíst: „Muži zde mají práci, mají rádi děti, jsou neskutečně pěkní a pomáhají při domácích pracích“. Sladké, jak sladké...Ale zkusím ještě o patro výš.

V pátém patře stálo: „Muži zde mají práci, mají rádi děti, jsou neskutečně pěkní, pomáhají při domácích pracích a jsou ďábelsky dobří v posteli“.

No to je neuvěřitelné, přímo zázrak – pomyslela si žena – ale když to je tak skvělé tady, co musí být o patro výš!?!

A v šestém patře si velice překvapená žena přečetla: „Na tomto patře již nejsou žádní muži. Patro bylo postaveno jako důkaz toho, že vám ženským prostě nejde vyhovět.“
z netu

Proč se některé veličiny zachovávají?

Fyzikální systémy kolem nás popisujeme různými veličinami jako hmota, energie, teplota, rychlost a dalšími. Přiznám se, že mi vrtalo hlavou, proč některé z nich jsou privilegované a platí pro ně zákony zachování a pro jiné ne (teplota, rychlost...). Mám na mysli zákon zachování hmoty, energie, hybnosti, momentu hybnosti apod. Tak jsem zapátral a zjistil, že podobné vrtalo v hlavě zřejmě i Emmě Noetherové už v r. 1918, kdy tomu přišla na kloub.

Tato německá matematická, která byla slovy Alberta Einsteina nejvýznamnější matematický génius od dob, kdy se mohly ženy začít vzdělávat na univerzitách, totiž zjistila, že je-li systém nějak symetrický, pak v něm platí i zákon o zachování. Každé spojitě lokální symetrii, vůči které jsou invariantní rovnice popisující fyzikální systém, přísluší veličina, která se zachovává. Zákon zachování energie je důsledkem symetrie fyzikálních zákonů vůči posunutí v čase (*děj proběhne stejně v 5 hodin, jako v 8 hodin*), zákon zachování hybnosti je důsledkem symetrie vůči posunutí v prostoru a zákon zachování momentu hybnosti souvisí se symetrií vůči otočení.

Na základě objevu Noetherové vzniká znepokojivá otázka. Jestliže se energie zachovává proto, že se fyzikální zákony nemění v čase, mohla by tato symetrie být za vzácně neobvyklých okolností narušena? Je tu stále ještě možnost, že zachování energie je porušováno v kosmickém měřítku, naruší-li se symetrie našich zákonů v neobvyklých a nečekávaných místech. Zachování energie (uvnitř našeho vesmíru) by kupříkladu mohlo být narušeno, pokud se ve vesmíru objevují otvory, takzvané černé díry. Další skulinou, o níž se právě živě debatuje, je možnost, že energie může vznikat z "ničeho", kupříkladu ze vzduchoprázdna. Fyzikové si jen nedávno uvědomili, že vzduchoprázdno není vůbec prázdno, ale aktivitou jen kypí.

Symetrie nejsou jen hříčkou, ale hrají v našem světě významnou roli. Ještě více to platí o mikrosvětě.

Také jste obětí médií?

V posledních letech jsou informace a fakta čím dál tím víc halena do emocionálního hávu. Přispívá k tomu samozřejmě i neblahá „politická korektnost“. Kdysi bylo možné rozlišit, co je čistý proud faktů a co jejich komentář, dnes většinou ne. Dobře v žurnalistice a umění nás to bohužel už ani moc nepřekvapí, ale ono se to už týká i tak exaktní oblasti, jakou bývala věda. I řada studií byla poznamenána oním pragmatickým *čí chleba jíš, toho píseň zpívej*. Jinak riskuješ, že příští studie nebudeš mít dělat za co.

Přispívá k tomu paradoxně i internet a celkový morální úpadek společnosti. A to rozhodně ne jen té naší. Každý si může napsat co chce, a je prakticky nepostizitelný, nepočítaje nenávislné a vulgární komentáře pod jeho výtvorem. A tak chudák člověk najde na netu často naprosto protichůdné informace. To, že někteří lékaři léčí anginu studeným a jiní teplým by mi vadilo nejméně. Informace, které najdete, jsou většinou komentované a to bohužel jednostranně. Dnes totiž každý všemu rozumí a má na vše svůj nezlomný názor. Ani stín nejistoty nebo pochopení, že jevy mají více, často protikladných stránek. Natož uvažovat o postoji toho druhého. To mé hledisko je přece to správné. A když chci protivníka zsměšnit, tak nejlepší zbraní je vytrhávat jeho slova z kontextu. Ale kde jsem vlastně k tomu svému pevnému přesvědčení přišel?

Znám ta fakta z vlastní osobní zkušenosti? Prostudoval jsem spousty podkladů o těchto událostech? Zažil jsem to na vlastní kůži? V naprosté většině zní odpověď ne. To mé pevné přesvědčení mi někdo do hlavy implantoval. Vše znám pouze zprostředkovaně. Z médií, televize, internetu. Jsem totiž na nich závislý a odkázán na ně. Jsem jejich obětí.

Proto je tak důležité, aby fakta byla fakty a komentáře komentáři. Abych si alespoň trochu mohl udělat opravdu svůj vlastní názor. Protože pravda nebývá černobílá a má svá „ale“ a mnoho odstínů, které nám unikají. To vše se nenapraví bez pokory a

tolerantnosti, která nám tolik chybí. A účtí k prostým faktům.

Takže až přistě budete slyšet či číst, „že ten umíněný politik zase cíleně navrhuje...nebo jak nesmírně škodlivé je cpát se tím či oním, jak nám škodí přísady v potravinách, které často jen zamezují tomu, aby se brzy nezkazily“, zkuste se zastavit a jen se prostě selsky nad tím vším zamyslet, jestli to nemá třeba i nějaké druhé stránky. Zkuste být sami sebou.

Proč se slaví Mikuláš?

Mikuláš se narodil přibližně před rokem 270 v městě Patra v Malé Asii a pak působil jako biskup v Myře v tehdejší Lykii. Kázal křesťanství, pomáhal chudým a věřícím. Zemřel 6. prosince přibližně v polovině čtvrtého století n. l. a pohřben byl v Myře. K jeho osobě se váže plno příběhů a zvěstí. Znázorňován je jako biskup, který v ruce drží knihu Písma svatého a u něj jsou zobrazena tři jablka nebo zlaté koule. Tyto tři zlaté koule symbolizují jeden z příběhů, které se o Mikuláši vypráví, a sice že zachránil tři sestry díky finančnímu daru před znesvěcením ve veřejném domě, které připravoval jejich zadlužený otec. Proč se dávají sladkosti do punčochy? Svatý Mikuláš obdaroval tři dívky ze zadlužené rodiny třemi pytlíčky se zlatáky, aby měly na věno. Každé dívce hodil pytlíček se zlatáky v noci oknem, potají, aby jej nikdo neviděl. Tě třetí pytlíček spadl přímo do zavěšené punčochy a dívka ráno nalezla milé překvapení v podobě vytouženého věna. Tradice obdarovávání má kořeny přibližně v desátém století.

Prosinec je vůbec štědrý měsíc, protože ještě 4. prosince chodila sv. Barbora a i nějaké další ženštiny.
dle netu

Vánoce úsměvné

O vánocích říká maminka Pepíčkovi:

„Pepíčku, zapal vánoční stromček.“

Za chvíli přijde Pepíček a povídá: „A svíčky taky?“

Paní Eva se přitulí k manželovi a přeje: „Miláčku, copak mi dáš letos k Vánocům?“

„Napřesrok zlaté náušnice,“ povídá muž rozvázně. „A letos dvě dírký na ně!“

„Pane šéf, můžete mi dát zítra volno?“ ptá se v práci pan Urbánek. „Manželka chce, abych jí pomohl s vánočním úklidem.“

„Z takového důvodu vám přece nebudu dávat volno!“ rezolutně to odmítne ředitel.

„Děkuji,“ oddechne si zaměstnanec. „Věděl jsem, že je na vás spolehnoutí.“

Fanouš se udiveně vyptává Jendy: „Proč chceš od Ježíška dvě soupravy elektrických vláčeků?“

„Chci si taky hrát, když je táta doma!“

Pepíček se ptá na Štědrý den rodičů: „Určitě mi tohle všechno přinesl Ježíšek?“

Maminka na to: „Ano, a kdo jiný?“

Pepíček se zmačká: „A co jste mi teda přinesli vy?“

Maminka se ptá synka: „Co bys chtěl pod stromček? Bratříčka, nebo sestřičku?“

A syn na to: „Sánky, jestli tě to dole neroztrhne!“

Přijde skotský Ježíšek na Vánoce k dětem a ptá se: „Děti, co si ode mě koupíte?“

Na Vánoce se při slavnostní večeři zeptá Pepíček maminky: „Máš v krku kost?“

„Ne.“

„Tak na čem ti teda drží hlava?“

„Mami, můžu mít na Vánoce psa?“

„Na to zapomeň! Budeš mít kapra jako ostatní.“

„Žádné dárky k Vánocům mi kupovat nemusíš,“ oznamuje ženě na začátku prosince pan Vaněk. „Stačí, když mne budeš milovat a budeš mi věrná.“
„Pozdě,“ povzdechla si ženuška, „já už jsem ti koupila kravatu.“

Malý chlapeček napsal do dopisu Santovi: „Pošli mi bratříčka.“

Za několik dní došla odpověď: „Pošli mi maminku.“

Recept na vánočního kapra po Skotsku: Kapra pečlivě obereme, maso prodáme.

Při silvestrovské večeři se ptá hostitelka svého souseda: „Vy jste nadřizený mého manžela?“

„Nikoliv, milostpaní.“

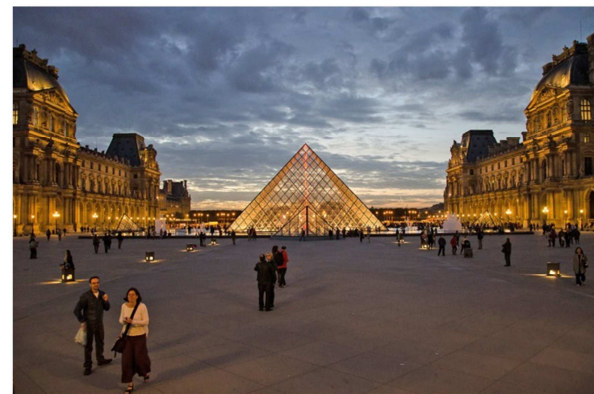
„Tak dejte laskavě tu ruku z mého kolena.“

z netu

Jak je to se Silvestrem?

Proč slavíme vánoce, ví každý, ale jak je to se Silvestrem? 31. 12. r. 335 n.l. zemřel papež Silvestr I. jinak 33. papež katolické církve. Vládl 21 let a známý je například tím, že léčil Konstantina Velikého z malomocenství. Snažil se šířit křesťanství a zažil kvůli tomu dokonce i persekuce. Ovšem nakonec byl blahořečen. Ale, co si budeme povídat, jde především o vítání nového roku. Do 19. století chodili lidé děkovat za příchod nového roku jen do kostela, ovšem u nás se o půlnoci jedl horký ovar, kroupy a křen s jablky. Přinášelo to štěstí. Dům od domu zároveň chodily takzvané ometačky, což byly černé oděné chudé ženy, které vždy ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého třikrát zakleply a třikrát ometly kamna. Bez toho by v novém roce nešla dobře. O Silvestru nesměly hospodyně prát a věšet prádlo, jinak by způsobily smrt někoho blízkého. Nesměla se též pojídat drůbež, jinak by uletělo štěstí. To velké silvestrovské veselí a bujně oslavy, jak je známe dnes, začaly až s příchodem století páry (19. století) a s hospodářským rozmachem, kdy se stal kalendář civilní záležitostí.
dle netu

Vzpomínka na Francii

Zase ptačí chřipka?

Tentokrát kmen H5N8. Objevil se v Koreji a pak i v Japonsku a Číně. Nějak se převezl do Evropy a kvůli němu vybili už spoustu drůbeže v Německu, Nizozemí a Velké Británii. Bude to strašák a příležitost pro farmaceutické firmy nebo nás opravdu potrápí?

A slovo závěrem

Prosinec je bezesporu náročným měsícem. Už jen proto, že na nás dolehne tíha toho, co jsme všechno chtěli a už sotva stačíme za ten rok podniknout a zařídit. Na jeho počátku to začíná Mikulášem, pak zápasí poetika adventu s předvánočním shonem. Vánoce dají zabrat každému a nejvíce snad ženám a trávícímu traktu. No a sotva se trochu vzpamatujeme, dorazí nás Silvestr. Je to tak každý rok a i když si říkáme letos ne, dopadne to vždy stejně.

Tak to všechno pěkně oslavte a do Nového roku vkročte ve stoje!!

